

Dnevnik

Kot vsak starejši se veselim novega dneva

/ PETEK, 22. NOVEMBER

Zgodnji jutranji obred ob čaju in računalniku. Kot vsak starejši se veselim novega dneva in da me zaenkrat – potrkam ob mizo – nič ne ščiplje. Med nočnimi sanjami in prebliski bedenja sem prežvečil miselno navlako preteklih dni, jo za silo uredil in pretočil med spomine. Včasih me kar vznemirjajo, saj so v njih vesela in žalostna doživetja, življenjska spoznanja. Nekoč, ko bo um popolnoma osivel, se bo posoda začela prazniti. Naj od vsega tega kaj tudi zapišem, naj kljubujem pozabi in pustim še komu v razmislek?

Jutranji pomežik skozi okno, lučkam v Volčah, bolj oddaljenim na Mešnjaku na robu Banjške planote in tistim ob novi tolminski obvoznici; kot mornar, ki išče svetle točke v temi. Spet se ukvarjam s korekturami knjige o plezalskih legendah Mojstranskih vevericah, kdo ve katere različice v PDF-ju že, ki izide januarja. Vlado, neutrudni priganjač, mi vmes v obliki SMS-a pošlje kratko vprašanje, bolj opombo, da bi bilo dobro čim prej zaključiti. To, da sem zadnjo različico prejel sinoči, kaže na dokaj profesionalne zahteve urednika. Ker tudi zase postavlja visoke delovne cilje, mu ne zamerim. Pred nekaj meseci mi je zaupal "strokovni pregled" besedila, ki pa je, ko se vključiš, mimogrede lahko tudi kaj več. Delo pri nastajanju nove knjige pomeni najprej užitek. Ko ob zaključku še vedno brusiš že večkrat popravljen besedilo, postane to nujno zlo, ki zahteva potrpljenje, še bolj pa bistré oči.

/ SOBOTA, 23. NOVEMBER

Vijugava Keltika, zadnja leta nekoliko obnovljena in najčešče uporabljena cestna povezava naših krajev s prestolnico, me vodi na srečanje s sošolci veterinarji. Sprašujem se, kdaj bo ta del Primorske tudi dejansko s sodobno cestno in železniško povezavo priključen Sloveniji. Iz Tolmina je do Ljubljane tri ure vožnje z rednim avtobusom, dokaj podobno je z vlakom po zastareli progi po Baški grapi. Zanj imam občutek, da so jo načrtovalci najnovejših posodobitev železniškega omrežja povsem pozabili. Vožnja z avtom iz naših krajev preko Idrije traja skoraj dve uri. Policentrični razvoj torej ostaja zgolj pobožna želja prebivalcev na periferiji.

Na poti kljuva v meni vprašanje, ali se bomo nekdanji sošolci še poznali. Naposled se po petdesetih letih končno sestanemo na skupnem srečanju. Že po koncu desetega semestra smo se

raztresli na vse strani, na delo v različnih krajih in na različnih strokovnih področjih, od klasike na terenu, v veterinarskem javnem zdravstvu in nadzoru do raziskovalnega in pedagoškega dela na univerzi itd. Kogar leta niso preveč otesala, spoznaš na prvi pogled, drugega bolj po glasu kot stasu, za tretjega pa moraš že nevljudno tipati, kdo pač je. Velikih težav nismo imeli, kar je znak, da nam spomin še deluje. Od osemindesetset slušateljev, ki smo se leta 1969 vpisali v prvi letnik veterine in po približno šestih letih diplomirali, se nas je zbralo dvanajst. Deset se jih je žal že poslovilo.

/ NEDELJA, 24. NOVEMBER

Srečanja sošolcev so tudi povod za obujanje spominov.

Kolegico sem rad spomnil, kako sva skupaj opravljala ustni izpit iz higiene, edinega predmeta, ki smo ga poslušali na Medicinski fakulteti. V visoki nosečnosti bi ji morda pripadalo kakšno bolj "materinsko" obarvano vprašanje, sam pa sem se prepustil usodi. Nasprotno od pričakovanih je strogi profesor, ki je kot nekdanji športnik na izpit prikolesaril, spraševal kolegico o higieni odplak, mene pa o higieni dojenčka. Nič kaj prizanesljivo je vrtal v bodočo mamico, ko sta razčlenjevala vse vidike higienskega ravnanja z odplakami. Končno ji je pustil, da se je malce odahnila.

Sam sem odgovor začel s profesorjevimi ključnimi, na predavanjih večkrat poudarjenimi besedami: "Higiena dojenčka se začne pri materinih prsih!" Iz pripovedi sošolcev sem vedel, da profesor zahteva prav tak uvod, ki odloča o uspešnem poteku nadaljnega pogovora. Nova vprašanja, ki so sledila, so dala slutiti, da ga je uvodna definicija zadovoljila. Čez debelo uro sva se oba kandidata uspešno izvila iz izpitnega primeža z novo oceno v indeksu.

Večine naših predavateljev, z izjemo kakih treh, žal ni več med nami. Ti spoštovanja vredni strokovnjaki, ki so svoje bogato znanje gradili tudi na trpkih vojnih izkušnjah, živijo v naših spominih naprej. Njihovi nasledniki, nekateri tudi iz vrst naših sošolcev, pa so danes že upokojenci. Neustavljivi circulum vitae!

/ PONEDELJEK, 25. NOVEMBER

Letošnjo novembrsko turobnost mi preganjajo številne prostovoljne zadolžitve. Kmalu bo dvajset let, odkar sem prevzel programsko vodenje in pripravo zimskih planinskih večerov v Knjižnici Cirila Kosmača. To je cikel povprečno petih dogodkov vsako sezono: predavanj planinske in naravovarstvene vsebine, pogovorov z avtorji novih knjižnih del, projekcij gorniških filmov, jubilejnih spominskih večerov, odprtja razstav itd. Ob izdajanju društvenega glasila in drugih akcijah so ti dogodki pomemben del kulturne ponudbe članom **planinskega društva**. V dolgih zimskih večerih od novembra do marca se je oblikoval krog dokaj stalnih in zvestih obiskovalcev. Letošnji prvi večer je minil v znamenju spomina na stoto obletnico ustanovitve ilegalnega Planinskega kluba Krpelj. Medvojni italijanski raznarodovalni ukrepi na Primorskem so takratni Soški podružnici Slovenskega **planinskega društva** že jemali sapo. V tem uničujočem ozračju za vse, kar je imelo slovenski predznak, so primorski rodoljubi leta 1924 ustanovili omenjeni ilegalni planinski klub. Poleg osnovnega cilja, ohranjanja planinstva, so bili krpeljevci tudi začetniki speleoloških raziskav v Posočju. V posebni video predstavitvi z naslovom Za našo stvar sem poudaril pomen kluba za ohranitev in nadaljnji razvoj planinstva in jamarstva na Tolminskem in v Posočju. Ponosnim narodnjakom gre zasluga, da smo še vedno gospodar na svoji zemlji.

/ TOREK, 26. NOVEMBER

Vsakodnevne poklicne delovne naloge so z upokojitvijo ugasnile. Dolgoletna daljša vožnja na delovno mesto v Koper mi je vzela veliko prostega časa, ki ga zdaj s pridom izkoriščam. To je pričakovano obdobje za nepoklicne in priljubljene dejavnosti, zato nisem brez dela, le bolj se prepuščam preprostim hišnim opravilom, pristočnim aktivnostim, nujni telesni in umski rekreaciji. Druženje z najbližjimi, znanci in prijatelji ter delo v **planinskem društvu** me utrujeta v prepričanju, da je človek ob drugih svojih temeljnih lastnostih tudi socialno bitje. Le kako morejo nekateri trditi, da jih je odhod v pokoj pahnil v depresijo. Ob nujnem splošnem zdravju imajo vaje povsem v svojih rokah.

Letošnje leto je zaznamovala 120-letnica SPD Trst. S prispevkoma v Primorskem dnevniku in **Planinskemu vestniku** sem se hotel pokloniti dolgoletnim prizadevanjem tržaških prijateljev in obenem poudariti življenjsko silo slovenskega planinstva na Primorskem, ki skupaj z drugimi dejavnostmi Slovencev ni povsem klonilo niti v času fašizma. Društvo s svojo bogato, razburkano zgodovino vsakodnevno dokazuje zvestobo svojemu narodnemu poslanstvu. Z novimi dejavnostmi priteguje mladino, ki je porok za nadaljnje delovanje v prihodnosti.

Na enak način sem prispeval tudi k obujanju spomina na **alpinista**, misleca in pisca Klementa Juga, ki je pred sto leti omahnil v smrt med plezanjem v zahodnem delu Triglavse severne

stene.

/ SREDA, 27. NOVEMBER

Povabilo na obisk studia Planeta TV je krivo, da se je zame začel današnji dan zelo zgodaj. Pogovor naj bi spadal v niz dogodkov ob promociji knjige Iskri se beseda – Izbrana dela Toneta Škarje, katere soavtor in urednik sem. Na recepciji televizije sem se moral zglasiti ob 7.30, kar je pomenilo, da sem moral, računajoč na prometno gnečo med jutranjo konico pred Ljubljano, kreniti na pot ob 4.30. Pokazalo se je, da sem pravilno načrtoval, saj sem po dobrih dveh urah in pol vožnje komaj pravočasno prišel na cilj. Krajši televizijski pogovor o vsebini in pomenu knjige je hitro minil in že sem hitel na Radio Ognjišče, kjer sem imel skoraj enourni, bolj temeljit pogovor o knjigi. Ob 11.00 je bila na sporedu tiskovna konferenca na Slovenskem knjižnem sejmu. Vodila jo je Manca Ogrin, predstavnica za stike z javnostjo **Planinske zveze Slovenije**, ki se je dogovorila tudi za niz srečanj z novinarji po konferenci. Mediji so pokazali kar precejšnje zanimanje za novo knjižno delo, tako da sem zaključil pogovore z njihovimi predstavniki šele okrog 14. ure.

Preostanek volje in energije sem izkoristil za podpisovanje knjig. Z Majdo, ki je cel dan potrpežljivo spremljala moje aktivnosti, sva si naposled lahko ogledala bogato založen knjižni sejem. Letošnja slovenska knjižna bera je spet zelo bogata, kar le vzbuja upanje, da bo med nami čim več vnetih bralcev. Ob agresivnih in za mlade morda bolj vabljivih sodobnih medijih žal ubira vsakodnevna resničnost povsem svojo pot.

Vtisi tega minulega neutrudno mrgolijo v glavi in spet bo nočni počitek edini način, da jih za silo uredim. Voditelju jutranje oddaje na Planetu nisem zaman pripomnil, da me čaka "sodni dan". Tega nisem mislil dobesedno. V mislih sem si zgolj predstavljal niz pogovorov z novinarji, ki so še sledili in so sodili v epilog štiriletnega zavzetega dela.

/ ČETRTEK, 28. NOVEMBER

V decembru se veselim pogovorov ob predstavitvi knjige Iskri se beseda v Kamniku in Idriji. Sprejemam jih kot letošnje darilo v mesecu obdarovanj. Vsakogar pa lahko obdarimo tudi z lepo besedo, izrečeno ali napisano, z dobro knjigo, ki prav ta teden pri nas slavi svoj praznik s knjižnim sejmom. Razmišljam, kako nam je bila materina beseda v preteklosti večkrat iztrgana iz ust. Danes nihče več ne more trditi, da je naš jezik nekakšen dialekt, kot je bilo v preteklosti. Ponosni smo lahko, da je postal enakovreden uradni jezik Evropske skupnosti.

Žarko Rovšček, doktor veterinarske medicine v pokoju, publicist iz Tolmina. Ob poklicnem delu je vse življenje zapriseden ljubitelj gorskega sveta, več kot 50 let aktivist **Planinskega društva** Tolmin. Objavlja domoljubne članke, članke s področja planinstva in primorske polpreteklosti. Je avtor, soavtor ali urednik sedmih knjižnih del s teh področij in dolgoletni urednik društvenega glasila PD Tolmin. Rana ura mu je zakon. Je vsestransko vnet bralec, obiskovalec kulturnih dogodkov in ljubi svobodna potovanja s kampiranjem.

